

רע"פ 5995/17 - רן כהן נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 5995/17

לפני: המבקש:
כבוד השופט א' שהם
רן כהן

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד, מיום 13.06.2017, בעפ"ג 32144-02-17, שניתן על ידי כב' השופטים: ו' מרוז - סג"נ; ד' מרשק מרום; ד"ר ש' בורנשטין

בשם המבקש: עו"ד נס בן-נתן

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטים: ו' מרוז - סג"נ; ד' מרשק מרום; ד"ר ש' בורנשטין), בעפ"ג 32144-02-17, מיום 3.6.2017. בגדרו של פסק הדין, התקבל ערעורה של המשיבה על גזר דינו של בית משפט השלום ברחובות (כב' השופט מ' מזרחי - סג"נ), בת"פ 47228-02-16 ובת"פ 21932-03-16, מיום 4.1.2017.

רקע והליכים קודמים

2. נגד המבקש, הוגשו שני כתבי אישום מתוקנים לבית משפט השלום ברחובות, אשר ייחסו לו ביצוע העבירות הבאות: התפרצות למקום מגורים או תפילה בכוונה לבצע עבירה, לפי סעיף 406(ב) לחוק העונשין, התשל"ז-1977

(להלן: חוק העונשין); גניבה, לפי סעיף 384 לחוק העונשין; והסגת גבול כדי לעבור עבירה, לפי סעיף 447(א)(1) לחוק העונשין (שתי עבירות).

3. מעובדות כתב האישום הראשון עולה, כי בליל ה-11.12.2015, התפרץ המבקש לבית ביישוב קריית עקרון, נטל מן הבית מכנסיים ובתוכם מפתחות הבית ומפתחות מכונית, ונמלט מן הבית דרך החלון. מכתב האישום השני, אשר צורף לפי בקשת המבקש, עולה, כי ביום 20.7.2015, השתמש המבקש במפתח שהיה ברשותו, מתוקף תפקידו כעובד תחזוקה במלון "ציפורי", בכדי להיכנס לחדר במלון, ללא רשות השוהה. בהמשך לכך, ביום 21.07.2015, נכנס המבקש, בלא רשות, לבית בקיבוץ חפץ חיים, והתבקש לעזוב את המקום על ידי המתגוררים בו.

4. המבקש הופנה על ידי בית משפט השלום אל שירות המבחן, לשם הכנת תסקיר בעניינו. בתסקיר נאמר, כי לטענת המבקש הוא שינה את אורחות חייו לטובה, מאז נישא לפני כ-12 שנים, אולם הוא "התקשה לתת הסבר מניח את הדעת לכך שמידי כמה שנים, מעורב בפלילים". בהתייחס למעשים המיוחסים למבקש במסגרת כתב האישום הראשון, נאמר בתסקיר, כי יש בהם כדי להעיד על קשייו של המבקש, לנהל אורח חיים תקין וללא מעורבות פלילית לאורך זמן, ולפיכך נדרשת התערבות טיפולית בעניינו. עוד נמסר, כי חרף לקיחת האחריות על אורחות חייו והתנהלותו, מצידו של המבקש, "לא ניתן לשלול קיומו של סיכון להישנות עבירות בתחום הסמים ובתחום הרכוש". על יסוד האמור, המליץ שירות המבחן ליתן בעניינו של המבקש צו שירות לתועלת הציבור, בהיקף של 150 שעות; צו מבחן למשך שנה, במהלכה ישולב המבקש בקבוצה טיפולית; וכן "הטלת מאסר מותנה משמעותי".

5. ביום 4.1.2017, ניתן גזר דינו של בית משפט השלום. בפתח גזר הדין, קבע בית משפט קמא, כי מתחם הענישה בגין האישום הראשון, ינוע בין "מס' חודשי מאסר בפועל, עד שנת מאסר בפועל". זאת, לאור עקרון ההלימה וחומרת המעשה; ובהינתן "הסיכון הקיים, שמא יהפוך אירוע רכוש זה, לפגיעה בנפש". אשר לאישום השני, נקבע כי מתחם הענישה ההולם ינוע "בין מס' חודשי מאסר בפועל עד חודשים ספורים יותר". על מנת לקבוע את עונשו של המבקש בתוך מתחמי הענישה, עמד בית משפט השלום על שיקולים שאינם קשורים לביצוע העבירה. כשיקול לחובת המבקש, ראה בית משפט השלום את עברו הפלילי, הכולל עשר הרשעות קודמות. עם זאת, ציין בית משפט השלום, כי "בהחלט ייתכן ומדובר בנאשם שביקש לעשות שינוי בדרכיו". בהמשך לכך, התרשם בית משפט השלום, כי תסקיר שירות המבחן הוא חיובי בעיקרו, ומלמד על כיוון מעודד מבחינת המבקש, לפחות בשנים האחרונות. כשיקולים נוספים לקולה, עמד בית משפט השלום על העובדה כי המבקש לא הפר את תנאי מעצרו; ועל כך שהמבקש עובד לפרנסתו. לבסוף, הבהיר בית משפט השלום, כי במקרה זה "הענישה היא ענישה מקלה, העושה עמו חסד, וזאת משום שהתרשמתי כי מדובר בנאשם אשר באמת ובתמים שינה דרכיו, וימים יגידו". לאור האמור, גזר בית משפט השלום על המבקש את העונשים הבאים: 6 חודשי מאסר, לריצוי בדרך של עבודות שירות, בכפוף לחוות דעת הממונה על עבודות השירות; 6 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור המבקש "עבירה בה הורשע, או כל עבירה שיש בה יסוד של נטילת רכוש של הזולת שלא כדין", למשך 3 שנים; וקנס בסך 5,000 ₪ או 60 ימי מאסר תמורתו, אשר ישולמו בעשרה חודשים שווים ורצופים, בני 500 ₪ כל אחד.

6. המשיבה הגישה ערעור לבית המשפט המחוזי, אשר כוון כלפי קולת העונש. במסגרת הערעור נטען, כי בית משפט השלום טעה בקביעת מתחם הענישה; לא נתן משקל מספיק וביטוי הולם לחומרת העבירות בהן הורשע המבקש ונסיבות ביצוען; נתן משקל יתר לסיכויי שיקום ערטילאיים; התעלם מהעובדה שהמבקש לא עבר כל הליך טיפולי, והסתפק בהבעת מוטיבציה ראשונית להסתייע בשירות המבחן; לא נתן משקל ראוי לאמור בתסקיר שירות המבחן ואף התייחס לתסקיר כ"חיובי בעיקרו"; ולא התחשב דיו בעברו הפלילי של המבקש. ביום 13.6.2017, התקבל ערעורה של

המשיבה, ובית המשפט המחוזי החליט להחמיר בעונשו של המבקש. בית המשפט המחוזי ציין בפסק דינו, כי בית משפט השלום הקל יתר על המידה עם המבקש, בכך שלא נתן ביטוי הולם לנסיבות ביצוע העבירות; לעברו הפלילי של המבקש; ולעובדה ש"אין בתסקיר המבחן משום עדות לצעדים משמעותיים לכיוון שיקום". עוד הטעים בית המשפט המחוזי, כי שיקולים כגון: נסיבותיו האישיות של המבקש; היותו אב לחמישה ילדים; היותו מפרנס יחיד; ומאמציו הראשוניים לקראת שיקום, אין בכל אלה כדי להלום את העונש שהוטל עליו. בהמשך, הבהיר בית המשפט המחוזי, כי "מלכתחילה היה ראוי להשית על המבקש עונש חמור במידה ניכרת מהעונש שהושת, אולם הואיל וערכאת הערעור אינה נוהגת למצות את הדין, החלטנו להחמיר את העונש באורח מתון". בסופו של דבר, קיבל בית המשפט המחוזי את ערעור המשיבה להעמיד את עונש המאסר בעניינו של המבקש, עד 7 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בניכוי ימי המעצר, חלף עבודות השירות. יתר חלקי גזר דינו של בית משפט השלום, נותרו על כנם.

הבקשה לרשות ערעור

7. בבקשה לרשות ערעור המונחת לפניי, משיג המבקש על חומרת העונש שהושת עליו. בראש ובראשונה, טוען המבקש לקיומם של שיקולי צדק המצדיקים את התערבותו של בית משפט זה, אף כאשר מדובר בבקשת רשות ערעור הנוגעת לחומרת העונש. זאת, בעקבות הנזק שעלול להיגרם למבקש בשל כליאה מאחורי סורג ובריח, ולאור פוטנציאל השיקום הנשקף הימנו, כמפורט בתסקיר שירות המבחן, וזאת ברוח האמור בתיקון 113 לחוק העונשין. לגופו של עניין נטען, כי בית המשפט המחוזי שגה משקבע כי "אין בתסקיר שירות המבחן עדות לצעדים משמעותיים לכיוון השיקום". נטען, בהקשר זה, כי בית המשפט המחוזי התעלם מסיכויי השיקום שמצא בית משפט השלום בעניינו של המבקש. המבקש הוסיף לטעון כי במקרה זה הוטל צו מבחן למשך שנה, אשר יש בו כדי להוות אמצעי בקרה אחר אותם הליכי שיקום המשכיים, שהמבקש עתיד לעבור. לגישת המבקש, שירות המבחן הצביע על "הליך טיפולי עתידי בו ייקח המבקש חלק, למד על הפן השיקומי מתוך החרטה וקבלת אחריות, מתוך כך שהמבקש עובד באופן מסודר לפרנסתו ומביע מוטיבציה לשינוי ושיקום". עוד טען המבקש, כי שגה בית המשפט המחוזי משלא התחשב בעובדה שלנוכח תקופת מאסרו הקצר יחסית, יתקשו גורמי שב"ס לשלבו בהליך טיפולי, כך שלמעשה הליך שיקומו ייגדע בשל מאסרו. עוד נטען, כי בשל מאסרו של המבקש, צפוי להיגרם לו ולמשפחתו, אשר ממילא נתמכת על ידי גורמי הרווחה, נזק כלכלי "עצום". לדידו של המבקש, מוטב לחברה בכלל, ולמבקש בפרט, כי הוא ישוב לחברה לאחר ריצוי עונש שאינו כולל כליאה ממשית, בהמשך להליכי טיפול ושיקום, אשר לא יפגעו במצב הכלכלי של המבקש, ויאפשרו לו להשתלב בחברה באופן תקין. לאור האמור, גורס המבקש כי יש ליתן לו רשות ערעור, לקבל את ערעורו לגופו, ו"להשיב את עונשו של המבקש לעונש שהוטל מלכתחילה בבית משפט השלום".

דין והכרעה

8. הלכה היא, כי רשות ערעור ב"גלגול שלישי" שמורה למקרים חריגים בלבד, בהם מתעוררת שאלה משפטית כבדת משקל או סוגיה רחבת היקף, החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים להליך; או למקרים בהם מתעורר חשש ממשי מפני עיוות דין מהותי או אי צדק שנגרם למבקש (פלוני נ' מדינת ישראל (10.3.2017); [מסיקה נ' מדינת ישראל (6.3.2017); [כלבונה נ' מדינת ישראל (5.1.2017)). לאחר שעיינתי בבקשת רשות הערעור ובנספחיה, הגעתי לכלל מסקנה, כי הבקשה אינה עומדת באמות המידה האמורות, וכי מדובר בעניינו הפרטי של המבקש, ותו לא. עוד יש להזכיר, כי החמרה בעונש על ידי ערכאת הערעור, אינה מהווה, כשלעצמה, עילה למתן רשות ערעור ב"גלגול שלישי", ועל המבקש להצביע על סטייה קיצונית, החלה בעניינו, ממדיניות הענישה הנהוגה במקרים דומים (ראובן-פישמן נ' מדינת ישראל (24.1.2016); [קופרמן נ' מדינת ישראל (29.9.2014)). בנסיבות המקרה דנן, ניכר כי העונש שהושת

על המבקש אינו סוטה ממדיניות הענישה המקובלת בעבירות מסוג זה. די בטעמים אלו, כדי לדחות את הבקשה.

9. בבחינת למעלה מן הצורך, אציין כי לאחר שבחנתי את כלל הנסיבות, הגעתי לידי מסקנה כי דין הבקשה להידחות אף לגופו של עניין. לטעמי, העונש שהושת על המבקש בבית המשפט המחוזי, אינו סוטה, כלל ועיקר, לחומרה ממדיניות הענישה המקובלת בעבירות דומות. בעת קביעת עונשו של המבקש, נסיבותיו האישיות לא נעלמו מעיניו של בית המשפט המחוזי, וניכר כי ניתן לנסיבות אלו וליתר השיקולים לקולה את המשקל הראוי. על יסוד האמור, נחה דעתי כי העונש שהושת על המבקש הינו ראוי ומאוזן, ולא מצאתי כי יש בסיס להתערבות של בית משפט זה ב"גלגול שלישי".

10. הבקשה לרשות ערעור נדחית אפוא.

המבקש יתייצב לריצוי עונשו, כפי שקבע בית המשפט המחוזי, ביום 1.10.2017, עד השעה 10:00, בימ"ר "הדרים", או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון, ועותק מהחלטה זו. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שירות בתי הסוהר, בטלפונים: 08-9787377 או 08-9787336.

ניתנה היום, י"ד באלול התשע"ז (5.9.2017).

שׁוֹפֵט